

Plan de convivencia
IES ELVIÑA

PROCEDIMIENTO

O SERVICIO DE MEDIACIÓN ESCOLAR

A MEDIACIÓN ESCOLAR

1. HISTORIA DA MEDIACIÓN

A MEDIACIÓN ESCOLAR NO IES ELVIÑA

O proxecto de mediación escolar ponse en marcha dende o centro de formación do profesorado que depende da Comunidade Autónoma Galega, ó cargo da asociación Chisem.

- 1º curso académico: 2005-2006.

1ª fase:

No noso centro celebrouse un claustro ordinario onde se presentou o proxecto de mediación escolar para que o profesorado o coñecese; o equipo directivo responsabilizouse de sacar adiante a proposta e garantir a viabilidade e compromiso coa mesma, establecendo uns criterios para asegurar a súa implantación.

2ª fase:

Estivo a cargo dun grupo de profesionais e consistiu en impartir a formación no centro a todos aqueles interesados en formarse como coordinadores-mediadores realizando un curso de 30 horas de adestramento dirixido ao profesorado.

Tamén se fixo un curso de 30 horas para formar alumnos e alumnas mediadores.

Elaboráronse materiais específicos que constan de: casos prácticos, definicións de conceptos básicos, documentación de apoio etc. A partir disto, surxe un pequeno manual de adestramento que consta de actividades, casos, definicións de conceptos básicos, suxerencias de guión para a sesión de mediación, documentación de apoio, etc.

3ª fase

Consistiu na posta en marchado Servizo de Mediación no centro, segundo as nosas características especiais entendimos que debido á conflictividade existente no Centro era necesario iniciar a resolución de conflitos a través da mediación.

4ª fase

Para o seguimento do proxecto realizáronse varias visitas dos profesionais para solucionarmos dúbidas e, ao mesmo tempo, pasar cuestionarios que recollen os aspectos cualitativos e cuantitativos do funcionamento do Servicio de Mediación do noso Centro, así como recopilar tamén as necesidades detectadas para o desempeño das funcións do mediador.

Nesta fase córrase tamén a formación dos coordinadores na que se trata de recabar as expectativas da nosa Comunidade Educativa cara o futuro, e axustar a proposta formativa para o vindeiro curso.

- 2º Curso académico: 2006-2007

Comeza a funcionar o servizo de mediación, levándose a cabo numerosas intervencións. Convócase o Curso de Formación para novos mediadores (alumnado). En xeral xiran en torno a perfeccionar o adestramento no uso das ferramentas do mediador (escoita activa e comunicación asertiva). Tamén surxen debates sobre temas de convivencia e disciplina en xeral, sobre os límites da mediación, etc. Os coordinadores fórmanse en cursos do Cefore. O servizo de mediación está ó completo no mes xaneiro.

Ademais da mediación entre iguais, propónse a mediación profesor- alumno, na que participan tamén os coordinadores como mediadores.

2. MARCO TEÓRICO

¿QUE É A MEDIACIÓN?

- É un proceso moi definido de resolución de conflitos entre dúas partes.
- Fronte a un medida disciplinaria, a mediación intenta transformar os conflitos en procesos educativos para os individuos implicados.

QUE NON É A MEDIACIÓN?

- Non é unha conciliación intuitiva. Non é que sexa mellor nin peor, simplemente está organizada de xeito diferente.
- Non é unha comisión de convivencia, un servizo de mediación -en principio- non sanciona, non ten carácter disciplinario.

¿COMO PODE MELLORAR A CONVIVENCIA NUN CENTRO?

- Sendo unha estratexia máis de resolución de conflitos, lonxe das medidas disciplinarias a mediación crea un contexto onde afrontar os problemas enchendo esta situación de contidos educativos e procura resultados duradeiros.

- A mediación realiza unha dobre función. Aínda cando o conflito se resolta logo dunha confrontación violenta (xa sexa verbal ou físicamente), se os afectados suscitan a solución e asúmena, probablemente o dano sexa reparado e haxa menos posibilidades de que o conflito se avíve ou repita.

¿COMO SE CHEGA A UNHA MEDIACIÓN

- Podemos distinguir dous casos:
 1. Sen cometer unha falta de disciplina: por vontade das partes en conflito sen que haxa unha ruptura das normas do centro (preventivo).
 2. Tras incorrer nunha falta de disciplina: como alternativa a medidas disciplinarias tras ter infrinxido as normas.

OS MOMENTOS DA MEDIACIÓN

Podemos distinguir tres momentos:

- *ANTES DO ENCONTRO.*
- *DURANTE O ENCONTRO.*
- *DESPOIS DO ENCONTRO*

ANTES DO ENCONTRO

O que se debe facer é:

- Detectar o conflito.
- Derivalo a mediación: é dicir, informar ao equipo de mediadores.
- Determinar a súa viabilidade: o mediador reúnese en privado con cada unha das partes. Neste encontro debe:
 1. Explicar brevemente en que consiste o proceso
 2. Asegurarse de que os implicados acoden a el voluntariamente.

DURANTE O ENCONTRO:

Consta, á súa vez, de tres momentos:

- Contextualizar.
- Confrontar.
- Construír un acordo

CONTEXTUALIZACIÓN:

Este momento consta de:

1. A presentación da persoa mediadora: esta debe recordar que é imparcial e neutral (non opina), só vela polo respecto das condicións aceptadas.
2. O motivo do encontro: non é outro que as persoas mediadas comprendan que ocorreu e intenten solucionalo. Pero deben ser elas mesmas as que atopen a solución, nunca o mediador ou mediadora.
3. Presentación das condicións do encontro.

As condicións do encontro son:

- Respetar a quenda de palabra.
- Evitar insultos.
- Confidencialidade (agás cando haxa falta de disciplina)
- A solución debe ser atopada e aceptada por ambas partes.
- Haberá acordo asinado nun compromiso escrito se as partes o queren, ou sempre que o centro estea implicado no conflito.
- Seguimento do acordo se as partes o desexan ou sempre que se teña incorrido nunha falta de disciplina

CONFRONTACIÓN:

É o momento de contar o que pasou.

A función do mediador é:

- Axudar coas súas preguntas a aclarar que é o que pasou.
- Concretar o problema.
- Identificar aos protagonistas do conflito
- Axudar a que cada un entenda como se sentiu o outro
- Axudar ás partes a poñerse no lugar do outro.

CONSTRUCCIÓN DUN ACORDO:

- Nesta parte, o mediador debe guiar ás persoas mediadas para que elas mesmas propoñan solucións.
 - ¿Como podemos solucionalo?
 - ¿Como se quedarían satisfeitos?
 - ¿Que estarían dispostos a facer para solucionalo?
- Unha vez concretadas as solucións, é bo redactar un acordo.
- Para rematar, débese decidir se se vai a realizar un seguimento dese acordo. (no caso de falta de disciplina será obrigatorio).

DESPOIS DO ENCONTRO:

Tras a mediación é o momento de:

- a) Derivar o conflito á comisión de convivencia ou á xefatura de estudos cando haxa falta de disciplina e o proceso non se considerou fructífero.
- b) Un seguimientto se así se acordou.
 - O seguimientto pode ser levado a cabo por:
 - A persoa mediadora (só el en casos sen faltas de disciplina).
 - O titor/a
 - A xefatura de estudos.
 - Un profesor ou profesora determinados.

En caso do que o seguimientto non sexa satisfactoria e haxa falta de disciplina, derivase igualmente o conflito á comisión de convivencia.

FASES

1. PRE-MEDIACIÓN.
Crear condicións que faciliten o acceso á mediación.
2. PRESENTACIÓN E REGRAS DO XOGO.
Crear confianza no proceso.
3. CÓNTAME.
Poder expresar a súa visión do conflito e expresar os seus sentimentos.
Poder desafogarse e sentirse escoitados.
4. CLAREXAR O PROBLEMA.
Identificar en qué consiste o conflito e conseNsuar os temas máis importantes para as partes.
5. PROPÓR SOLUCIÓN.
Tratar cada tema e buscar posibles vías de arranxo.
6. CHEGAR A UN ACORDO.
Avaliar as propostas, vantaxes e dificultades de cada unha, e chegar a un acordo.

3. FUNCIONAMENTO

-

PLANIFICACIÓN DUN SERVIZO DE MEDIACIÓN:

- Conllevaría os seguintes pasos:
 1. Formación de profesorado mediador.
 2. Formación de alumnado mediador.
 3. Campaña de información e achega da mediación ao centro.

4. Conformación do equipo de mediadores.
5. Establecemento de espazos para levar a cabo as mediaciónes.
6. Publicación dunha orla do equipo de mediadores e dos contactos co servizo de mediación.

PROCESO

1. Prodúcese o conflito
2. Os usuarios acoden á biblioteca ou ó Departamento de Orientación e cumprimentan a “*ficha de solicitude*” escollendo cada un a persoa mediadora.
3. Procédese á Pre- mediación. Cumpriméntase o “*Rexistro de mediación*” de mediación.
4. Mediación: realízanse as sesións necesarias, reflexando nunha ficha con todas as datas nas que se reúnen para mediar. Cóbrese tamén a ficha “*rexistro de acordo para a mediación*”
5. Cóbrese a ficha “*Rexistro de acordos de mediación*” que se deben reflexar na última reunión, (pode ser obxecto de revisión ou pecharse a mediación para sempre)

TITORÍAS

Publicítase o servizo de mediación, o seu funcionamento e a oferta de cursos para mediadores en todas as titorías de ESO e Bacherelato. Ademais, nas titorías da ESO leváanse a cabo as actividades do programa “Solucionando xuntos” da asociación Chisen.

FORMACIÓN DE MEDIADORES

O curso de formación dura 30 horas, e está baseado no texto de Juan Carlos Torrego “*Mediación de conflictos en institucións educativas*”. No curso faise á **análise e reflexión sobre o conflito** e os seus elementos, para logo presentar a metodoloxía fundamental do programa, isto é, **a mediación**, definición e características xerais. Logo éntrase de cheo nas **habilidades de comunicación** necesarias para levar a cabo as sesións de mediación, e finalmente, entrar na fase de adestramento.

A MEDIACIÓN NO RRI

Sen falta de disciplina.

Caracterízase porque:

1. A xefatura de estudos non debe ser informada do resultado da mediación, todo o proceso é confidencial.

2. Farase un seguimento e avaliación do acordo só por decisión do alumnado implicado.

Con falta de disciplina.

Caracterízase porque:

- Os alumnos derivaranse a mediación cando xefatura de estudos ou o/a profesor/a que puxo a falta de disciplina llelo ofrezca (non todas as faltas poden ser resoltas polo servizo).
- A Xefatura de estudos ou o titor debe ser informado do resultado da mediación mais non do proceso.
- Farase un seguimento e unha avaliación do acordo.
 1. No caso de que non resulte satisfactorio, o problema derivarase de novo á comisión de convivencia ou xefatura de estudos.
 2. No caso de que a solución resulte satisfactoria, haberá que retirar a falta de disciplina (isto aínda se discute nalgúns sitios).

ARTIGO ? Introdúcese a mediación escolar como procedemento para a resolución pacífica dos conflitos.

ARTIGO ?.1 A solicitude de mediación formalizarase no Departamento de Orientación ou na biblioteca e ten carácter voluntario.

ARTIGO ?.2 O Servizo de Mediación, unha vez formalizada a solicitude, debaterá acerca da pertinencia da mesma e comunicará a decisión ao alumnado participante e o profesorado afectado.

ARTIGO ?.3 O inicio dun proceso mediador paralizará, no seu caso, o procedemento sancionador previsto neste regulamento.

ARTIGO ?.4 A solicitude de mediación será tida en conta como atenuante en caso de sanción.

ARTIGO ?.5 Os acordos ou, no seu caso, falta de acordo, tras un proceso mediador, quedarán consignados por escrito no Departamento de Orientación.

ARTIGO ?.6 O incumprimento dun acordo de mediación será considerado como agravante en caso de sanción.

4. AVALIACIÓN

¿Qué se avalía?.- Porcentaxe de Mediacións resoltas: (Nas que se cumpriron os acordos)
Grao de satisfacción do alumnado implicado.

¿Cando?.-Celébranse reunións trimestrais dos coordinadores para posta en común. Faise o final de curso unha reunión final, para avaliar resultados.

¿Cómo?.

- Análise das plantillas de mediación
- Valoración subxectiva dos membros do servizo e dificultades atopadas
- Cuestionario ao alumnado mediado

Farase unha memoria final na que se reflectan as valoracións do proceso.

5. A MODO DE REFLEXIÓN

No noso centro obsérvase o entusiasmo do alumnado e do profesorado que se implicaron no proxecto, así como unha mellora na convivencia, xa que se abre unha canle de diálogo onde antes só existían berros e castigos.

O profesorado que ten realizado traballos, introducindo na súa tarefa cotiá este tipo de estratexias, destacan dous aspectos relevantes: por unha banda, que na aula se constrúe unha contorna máis pacífica, onde o alumnado pode envorcarse máis facilmente nas súas obrigacións específicas, e doutra banda, que se adquiren certas habilidades que se estenden a todas as súas actividades e a todas as súas relacións.

Observamos que a mediación axuda ao noso alumnado a valorar os seus propios problemas e as súas relacións con outras persoas doutro xeito, mesmo fóra do ámbito escolar, nas súas vidas persoais. Os problemas que, xeralmente, se atenderon como problemas de conduta, debido á aplicación do regulamento de centro, levaron á imposición de sancións, que, si ben sufocaba o problema a curto planzo, lonxe de arranxalo, agudizaba o conflito e polarizaba as posicións entre as partes (entre alumnos ou entre profesores e alumnos). A mediación é un xeito de encher os castigos de contido educativo.

Proporciona unha vía positiva de resolución, polo tanto é educativa, factor dobremente beneficioso, porque abre o diálogo e a participación onde antes había sancións e porque son as mesmas partes as que proporcionan as solucións. Isto leva a que sexan maiores as probabilidades de que se cumpran e se manteñan os acordos. A mediación fomenta a responsabilidade e o compromiso na convivencia, ademais dunha maior conciencia do efecto das nosas actitudes e accións no grupo.

Para que estas estratexias teñan éxito é necesario que toda a Comunidade Educativa entenda o programa e que se comprometa no seu apoio. Se a Dirección e gran parte dos docentes apoian a Mediación, de seguro que terá éxito. Se, pola contra, aparece unha actitude pasiva, ou mesmo de menosprezo por parte do profesorado non atopando a nosa proposta unha resposta adecuada, existen poucas posibilidades de que

se produza unha auténtica transformación na maneira de xestionar os conflitos e ,
consecuentemente, de mellorar o clima de convivencia no centro.

REXISTROS DE MEDIACIÓN

REXISTRO DE MEDIACIÓN

Mediador **Data:** **Lugar:**

Mediación solicitada por:

1. PROTAGONISTAS DO CONFLITO

Nomes parte 1: **Sexo :** **Idade:**

Actitude coa que encara a mediación:

Nomes parte 2: **Sexo:** **Idade:**

Actitude coa que encara a mediación:

Nomes parte 3: **Sexo :** **Idade:**

Actitude coa que encara a mediación:

2. CAUSAS DO CONFLITO

Feitos

Sentimentos

3. CONTEXTO DO CONFLITO

Lugar do conflito:

Social:

- ❖ Tipo de relacións entres as partes:
- ❖ En que contexto se produce:
- ❖ Posibles influencias de terceiros:

4. PROCESO QUE SEGUIRON:

Xeito de encarar o conflito:

Posicións das partes:

5. ACORDOS QUE SE PROPOÑEN

1.

2.

3.

4.

5.

6. COMPROMISOS QUE SE ADOPTAN

1.

2.

3.

4.

5.

REXISTRO DE ACORDO PARA A MEDIACIÓN

O presente documento constitúe un acordo entre _____
e _____ para a resolución dun problema ou dunha situación
que nos trouxo a mediación para intentar a súa solución.

Constitúe un compromiso entre nós para utilizar as solucións que acadamos a
través do diálogo no proceso de mediación. Comprometéndonos a colaborar pola parte
que nos compete no cumprimento do presente acordo.

Comprometémonos a cambiar:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

E tendo en conta a confidencialidade acordada entre nós, establecemos que :

O presente acordo volverá ser revisado por nós, en colaboración cos mediadores
que nos acompañaron na presente mediación, no prazo de _____ en data
aproximada de _____. Na presente sinatura comprometémonos no
cumprimento e desenvolvemento do anteriormente exposto.

Sinatura

Sinatura

Os /As Mediadores/as:

A Coruña, de de 200

CUESTIONARIO DE SATISFACCIÓN D@S ALUMNOS@S MEDIAD@S

CONTESTA ÁS SEGUINTE PREGUNTAS	
1. ¿Consideras que a mediación foi satisfactoria?	☐ moitísimo ☐ moito ☐ regular ☐ pouco ☐ moi pouco
2. ¿Os/as mediadores/as axudáronte e/ou guiáronte cara a resolver o teu problema?	☐ moitísimo ☐ moito ☐ regular ☐ pouco ☐ moi pouco
3. ¿Como te sentiches ao longo do proceso de mediación?	☐ moi ben ☐ ben ☐ regular ☐ mal ☐ moi mal
4. ¿Resultou doado chegar ao acordo con solucións satisfactorias para ambas partes?	☐ moitísimo ☐ moito ☐ regular ☐ pouco ☐ moi pouco
5. A solución proposta, ¿soluciona o problema concreto que vos enfrontou?	☐ moitísimo ☐ moito ☐ regular ☐ pouco ☐ moi pouco
6. ¿Consideras que coa solución proposta pódese mellorar a relación para o futuro?	☐ moitísimo ☐ moito ☐ regular ☐ pouco ☐ moi pouco
7. ¿Cres que no caso de volver a ter algún problema poderías resolvelo por ti mesmo/a co aprendido na mediación?	☐ si ☐ non

7. ¿Tes algunha suxestión ou observación que facer para mellorar as mediacións? No caso de que si, ¿cal ou cales?

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

GRACIAS POLA VOSA COLABORACIÓN

MEMORIA FINAL DO SERVIZO DE MEDIACIÓN

ANÁLISE DAS ACTUACIÓNS REALIZADAS

DIFICULTADES ATOPADAS

PROPOSTAS DE MELLORA

PRIMEIRO	
SEGUNDO	
TERCEIRO	
CUARTO	
QUINTO	

VALORACIÓN FINAL
